

REDRESS

Ending torture, seeking justice for survivors

ТРАВЕНЬ 2026

JUST REPARATION

Promover el fortalecimiento de la comunidad de práctica en busca de reparaciones a través de compartir desarrollos específicos en la materia

Just Reparation

Just Reparation – це регулярний огляд новин про відшкодування, який підбирає юридична команда REDRESS.

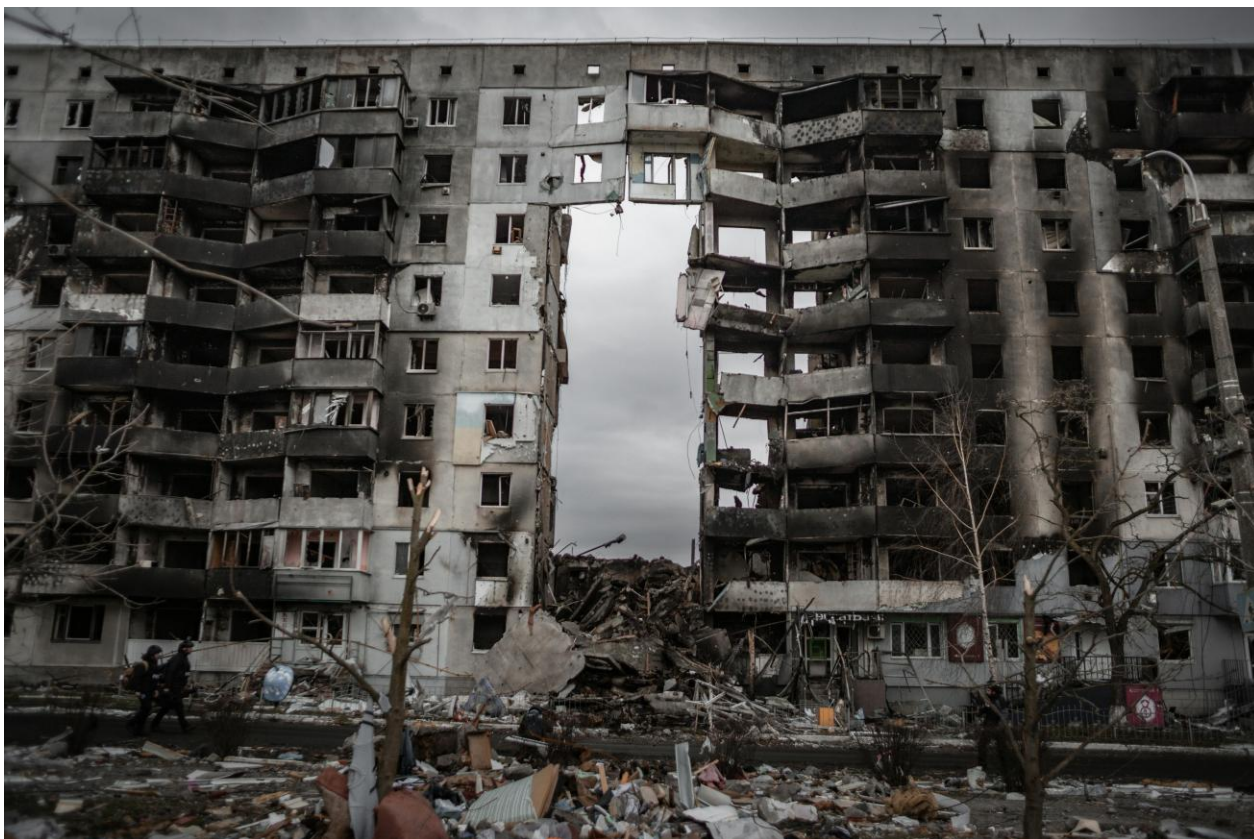
У цьому виданні висвітлено ключові події у сфері репарацій, зокрема нещодавній наказ про репарації, виданий Міжнародним кримінальним судом (МКС) у справі *Аль Хассан*; оновлення з Реєстру збитків для України щодо нових категорій претензій і кількості зареєстрованих заяв; публікації проектів репараційних рекомендацій у Кенії; а також нещодавні ініціативи щодо репарацій для корінних жертв різанини в Напалпі в Аргентині.

У виданні також представлені інсайти Центру прав людини та справедливості, який закликає до ефективного відшкодування для постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, у контексті візиту Спеціального доповідача з питань правди, справедливості, репарацій і гарантій неповторення.

Якщо ви бажаєте написати коротку статтю для розділу *Community Corner*, або якщо ваша організація проводить захід, яким ви хотіли б поділитися з нашими читачами або в наших соціальних мережах, будь ласка, зв'яжіться з нашим юридичним офіцером Александро alejandro@redress.org.

надайте нам відгук

ВАЖЛИВІ НОВИНИ

УКРАЇНА

Оновлення щодо механізмів репарацій

30 квітня 2026 року Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, оголосив, що станом на кінець квітня 2026 року було зафіксовано понад 45 000 заяв за кількома категоріями шкоди, включно зі смертю або зникненням найближчих членів родини, а також пошкодженням або знищенням житлової та нежитлової нерухомості.

Водночас Реєстр відкрив кілька важливих нових категорій заяв, зокрема В1.1, В1.2, С1.1, С1.2 та С3.1, що стосуються пошкодження або знищення критичної та некритичної інфраструктури, а також знищення, втрати або пошкодження активів. Ці нові категорії дозволяють документувати масштабні та системні втрати, включно з знищенням виробничих потужностей і порушенням роботи цілих економічних секторів. На відміну від раніше відкритих категорій, які переважно зосереджувалися на індивідуальних шкодах, ці позови можуть подаватися державою, державними органами, муніципалітетами та приватними юридичними особами.

Очікується, що зареєстровані вимоги стануть частиною ширшої міжнародної системи репарацій, що складається з Реєстру збитків, нещодавно створеної Комісії з претензій та майбутнього фонду компенсації. Роль Реєстру полягає у отриманні та обробці претензій і підтверджуючих доказів, оцінці їхньої відповідності та організації за відповідними категоріями шкоди. Її мандат покриває збитки, спричинені російською агресією проти України з 24 лютого 2022 року. Очікується, що Комісія з претензій перегляне зареєстровані претензії та ухвалить рішення щодо компенсації, які зрештою будуть реалізовані через майбутній трастовий фонд

МАЛІ

Наказ про репарації МКС у справі Аль-Хассан визнає гендерну та інтерсекційну шкоду

[28 квітня 2026 року Перша палата X Міжнародного кримінального суду ухвалила](#) наказ про репарації у [справі Прокурор проти Аль Хассана Аг Абдула Азіза Аг Мохаммеда Аг Махмуда](#). Рішення встановлює репарації приблизно для 65 202 жертв злочинів, скоєних у Тімбукту, Малі, під час окупації міста у 2012-2013 роках. Наказ про репарації з'явився після засудження Аль Хассана [у 2024](#) році за злочини проти людяності та воєнні злочини, включаючи переслідування з релігійних ознак, тортури та образи особистої гідності.

Палата присудила колективні репарації на рівні громади для всіх жертв, включаючи реабілітаційні заходи, такі як соціально-економічна допомога, освітня підтримка та психологічна допомога. Наказ також містить заходи задоволення, зокрема можливість вибачення перед постраждалими громадами від Al Hassan, за умови згоди потерпілих. Окрім цих колективних заходів, Суд призначив індивідуальні реабілітаційні заходи певним категоріям прямих жертв. Суд оцінив загальну вартість програми репарацій у €7,250,000 (приблизно XOF 4,75 мільярда франків CFA), яка буде адмініструватися Фондом довіри для жертв, оскільки Аль Хассан був визнаний малозабезпеченим.

Рішення відображає [кілька аргументів](#), викладених у поданні третьої сторони ([amicus curiae](#)), поданому до Суду 16 червня 2025 року коаліцією міжнародних, регіональних та національних організацій. У брифінгу було проаналізовано повний масштаб шкоди, яку зазнали жертви, підкреслюючи їхні гендерні та інтерсекційні виміри. Серед іншого, наказ про репарації визнає інтерсекційну шкоду, яку зазнають жінки та дівчата, і підкреслює важливість впровадження гендерно-чутливого підходу у впровадженні реабілітаційних

заходів. Після прийняття наказу про репарації очікується, що Трастовий фонд для жертв подасть проект плану впровадження до січня 2027 року.

Photo by: ICC CPI

КЕНІЯ

Національна комісія з прав людини публікує рекомендації щодо репарацій для протестувальників

20 квітня 2026 року Національна комісія з прав людини Кенії оприлюднила [проект рекомендації щодо репарацій для жертв державного насильства](#), пов'язаного з [протестами](#), і відкрила семиденні громадські консультації перед їх прийняттям. Запропонована рамка є однією з найповніших національних ініціатив щодо репарацій у Кенії на сьогодні, передбачаючи грошову компенсацію поряд із психосоціальною підтримкою, соціальними послугами та іншими негрошовими заходами для жертв, які були вбиті, поранені, зазнали сексуального насильства або зникли примусово.

Ініціатива виникла після багаторічного насильства, пов'язаного з протестами в Кенії, що призвело до смертей, травм і примусових зникнень, посиливши вимоги до відповідальності та відшкодування. Попередні звіти, що документували масштаби зловживань, підкреслювали нагальну потребу у більш систематичній системі репарацій. У цьому контексті запропоновані рекомендації прагнуть вийти за межі залежності від індивідуальних судових процесів, які історично виключали багатьох жертв через фінансові, процедурні та доказові бар'єри.

Водночас залишаються важливі занепокоєння щодо реалізації та довіри до запропонованої програми репарацій. Залишаються питання щодо наявності належного фінансування, політичної волі кенійської влади ефективно впровадити ці заходи та того, чи отримають жертви зрештою значущу компенсацію. Організації, такі як [Amnesty International](#), також підкреслили важливість інтерсекційного підходу до оцінки репарацій, забезпечення значущої участі жертв і запобігання бюрократичним процедурам, які виключають жертв із доступу до програми.

Photo by: Jorge Lascar CC 2.0

АРГЕНТИН

Впровадження репарацій у справі різанини в Напалпі: запуск публічного цифрового архіву

6 травня 2026 року факультет гуманітарних наук Національного університету Північного Сходу (UNNE) офіційно уклав угоду про публічне оприлюднення цифрового архіву [«Випробування за правду» щодо різанини в Напалпі](#). Ця угода є частиною реалізації репарацій, передбачених судовим рішенням 2022 року на користь жертв різанини. Архів буде відкрито доступний для громадськості, становлячи конкретний реабілітативний захід, спрямований на жертв, їхні родини та суспільство загалом.

Ця ініціатива розташована в історичному контексті різанини в Напалпі 19 липня 1924 року, під час якої близько 400-500 корінних народів Ком і Мокоїт були вбиті

державними силами. Різанина залишалася невизнаною десятиліттями до судового процесу 2022 року, який офіційно визнав події злочинами проти людяності та передбачав заходи символічної та історичної репарації. Цифровий архів збирає обширну документацію, включно з матеріалами розслідування 2014 року, записами судових слухань, свідченнями, рішенням і звітами про його виконання, а також історичними документами, включно з оригінальними справами 1924 року.

Значення цього розвитку полягає в його впливі як механізму репаративного впровадження, що перетворює судові визнання на доступну інфраструктуру пам'яті. Забезпечуючи публічний доступ до доказів і свідчень цих злочинів, архів сприяє символічним репараціям і, зокрема, гарантіям неповторення. Вплив цього архіву залежатиме від подальшої інституційної підтримки та розширення освітніх зусиль у сфері репарацій.

Photo by: Wikimedia

КУТОК СПІЛЬНОТИ

Ми любимо включати в Справедливу репарацію оглядита інсайти юристів, активістів, постраждалих та інших, хто працює у сфері репарацій. Окрім оновлень щодо конкретних випадків, ваш внесок є безцінним для збагачення нашого колективного розуміння та сприяння змістовному діалогу в спільноті практики репарацій. Якщо ви бажаєте взяти участь у наступному випуску **Just Reparation**, ми закликаємо вас подати свої матеріали до 20 травня 2026 року до alejandro@redress.org.

ВСЕ ЩЕ ЧЕКАЄМО: БОРГ РЕПАРАЦІЙ НЕПАЛУ ТА ВІЗИТ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОПОВІДАЧА

Центр прав людини та справедливості (HRJC), Непал

[Фулматі Ньяя*](#), яка пережила сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом (СНПК), вже подала скаргу до Комісії з правди та примирення (TRC), коли її викликали на консультацію з верифікації у квітні 2026 року. Їй сказали з'явитися того ж дня, не враховуючи відстань, яку їй доведеться подолати. Вона не могла прийти того дня. Коли вона прибула наступного дня, скаржники зібралися в переповненій кімнаті і просили одночасно давати свідчення, не враховуючи її приватність. Її занепокоєння щодо співбесіди з чоловіком-співробітником та щодо недостатньої компенсації за поїздки були відкинуті. Ось як виглядає підзвітність у Непалі, через два десятиліття після мирної угоди.

Досвід Fulmati не є винятком. Це правило. Калян Будхатокі був і жертвою конфлікту, і лідером, який провів два десятиліття поруч із виживими, долаючи ту саму інституційну невдачу. Організації жертв конфліктів [пам'ятали його](#) як людину, яка стояла у «кожному горі та боротьбі». Він помер 9 квітня 2026 року, так і не побачивши, як це питання було розглянуто. Його родина досі чекає на обіцяні Непал репарацій. Непал давав обов'язкові зобов'язання таким людям, як вони. Це не зберегло їх.

Ці зобов'язання не є риторичними. Непал ратифікував Міжнародний пакт про громадянські та політичні права у 1991 році, зобов'язавши себе розслідувати серйозні порушення прав людини та надавати засоби захисту. Коли внутрішні процеси зазнають невдачі, окремі особи можуть подавати скарги безпосередньо до Комітету. З 1991 року вона опублікувала [29 Поглядів проти Непалу](#), з яких 24 щодо порушень під час збройного конфлікту 1996-2006 років. 92 задокументовані особи включають жертв тортур, насильницьких зникнень, CRSV та позасудових вбивств: 43% жінок, 26% дітей, 35% представників корінних громад. Фулматі — один із них. Жоден View не був повністю реалізований. Лише 3 із 92 отримали компенсацію. Середня оцінка з реалізації в Непалі — «С».

Цей запис робить поправку серпня 2024 року до Закону про розслідування примусових зникнень, Комісії правди та примирення (TRC Act) 2014 року важливою для оцінки. Він визнав CRSV, створив фонд репарацій і створив спеціальний суд для серйозних порушень. Але він зберіг положення про амністію, які Верховний суд Непалу визнав недійсним у 2015 році. Постраждалим дали три місяці на подання скарг — вікно, яке вже минуло. 30 квітня 2026 року Верховний суд [видав мандатний](#) наказ, що тисне на уряд щодо зобов'язань, які він не

виконав. Ця закономірність знайома: законодавство оголошується, впроваджується частково, а потім тихо відмовляється.

Ця тенденція пережила будь-який уряд. Протести покоління Z у вересні 2025 року забрали життя понад 75 людей. Центр прав людини та справедливості [зауважив](#), що культура безкарності, що виникла в конфлікті, сприяла цим смертям. Партія Rastriya Swatantra Party (RSP), очолювана прем'єр-міністром Балендрою Шахом, вийшла з виборів у березні 2026 року з майже двома третинами голосів. На відміну від усіх попередніх урядів, RSP не має жодної зацікавленості у конфлікті і не несе жодного такого тягаря.

Але перші ознаки не є обнадійливими. Комісарів TRC та CIEDP, яких жертви вже відкидали як призначення за політичними квотами, були усунені ординацією, обійшовши законодавчий контроль. Перехідне правосуддя не входить до 100-пунктового порядку денного уряду. Коли парламент отримав Політику та Програму 11 травня, пункт No 84 зобов'язався завершити процеси перехідного правосуддя якомога швидше, обмежуючи це зобов'язання лише папером. Поруч із ним діють правила, які залишаються незатвердженими, і комісія без чинних членів. Реакція уряду шаха на вбивства не відрізнялася від реакції попередніх урядів: колишнього прем'єр-міністра та міністра внутрішніх справ заарештували протягом доби, а через 13 днів звільнили, тоді як офіцери з безпосередніми командними відповідальністю не були притягнуті до відповідальності.

Невдачі у перехідному правосудді в Непалі документуються протягом багатьох років правозахисними організаціями, органами ООН, групами жертв і громадянським суспільством, зокрема й у внутрішньому секторі. Найновіший приклад – [спільний лист](#) прем'єр-міністру Шаху від Human Rights Watch, Amnesty International та Міжнародної комісії юристів від 1 травня 2026 року. Відповіді не було. Саме в цю тишу в червні прибуває [Бернар Дюхайм](#), Спеціальний доповідач ООН з питань правди, справедливості, репарацій і гарантій неповторення. Для таких вижилих, як Фулматі, які чекали два десятиліття на компенсацію, що не надійшла, це один із небагатьох механізмів, які Непал не може повністю відкинути.

Але це матиме значення лише тоді, коли звіт відобразатиме те, що він знайде на місцях. Візит, який розглядає консультації як доказ їхньої якості, або законодавство як доказ політичної волі, не дійде до тих людей, яким він призначений служити. І уряд, який сприймає візит як привід для дії, а не для дії, теж не дійде до них.

Одна лише RSP має те, про що жоден попередній уряд не міг заявити: дистанцію від конфлікту та свободу діяти щодо нього. Питання, яке Дюхайм має поставити прямо, не полягає в тому, чи існує така можливість. Так, це так. Питання в тому, чи розуміє цей уряд, що Фулматі та тисячі, як вона, не переживуть ще один цикл його марнування. Калян – ні.

* Розповідь Фулматі Ньяї передається з її відома та згоди.

ІНШІ НОВИНИ

МЕКСИКА

Комісія з прав вимагає репарацій після смерті Абігейл Гей під вартою Саліни Круз

Читати далі

ІСПАНІЯ

Експерти ООН хвалять нову іспанську Комісію правди як історичний крок до справедливості

Читати далі

НЕПАЛ

HRW та правозахисні організації тиснуть на уряд Непалу щодо справедливості та верховенства права

Читати далі

ПАЛЕСТИНА

Відновлення Гази має вирішувати питання окупації та дискримінації, кажуть експерти ООН

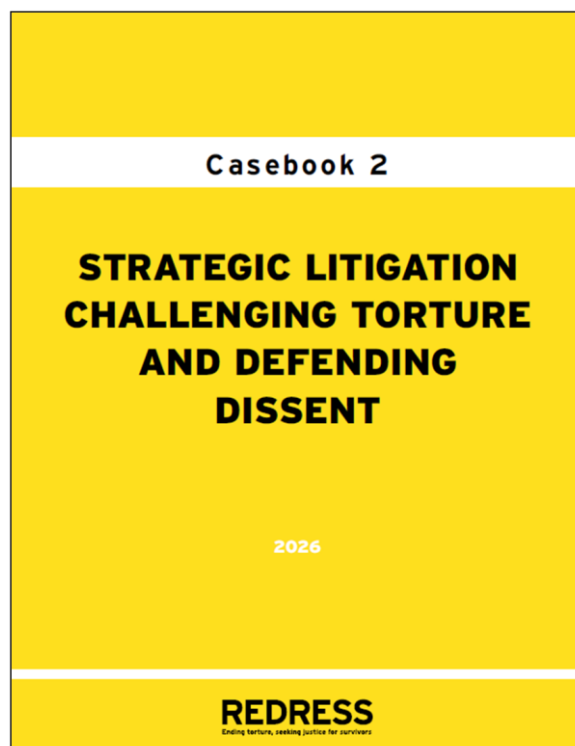
Читати далі

ЧИТАННЯ НА ВИХІДНІ

Кейсбук 2: Стратегічні судові процеси, що оскаржують тортури та захищають незгоду

REDRESS

Цей кейсбук містить провідні справи проти тортур, які використовувалися для придушення інакомислення, залякування правозахисників і журналістів, а також переслідування протестувальників і політичних дисидентів. Вона охоплює справи по всьому світу, які використовували стратегічні судові процеси і слугують прикладами потенціалу креативного судочинства для трансформації закону, стимулювання реформ політики та ширших практичних змін. Вона розповідає історії 26 справ, розглянутих у різних юрисдикціях, таких як ІАСтHR, АСНР, АСтНР, Суд ЕКОВАС, ЄСПЛ та договірні органи ООН і спеціальні процедури, включно з Комітетом CEDAW та WGAD ООН.

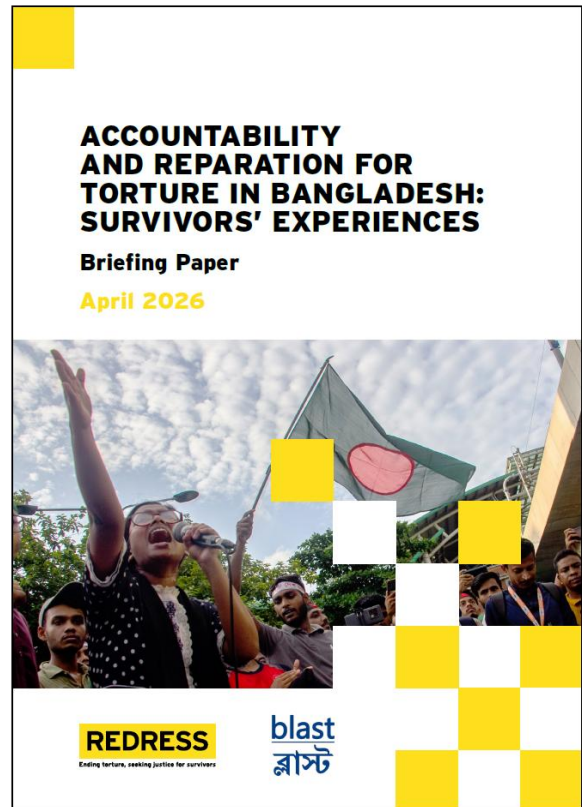
Читати далі

Інформаційний документ: Відповідальність і компенсація за тортури в Бангладеш: погляд постраждалих

REDRESS

У цьому брифінгу представлені погляди тих, хто пережив тортури та інші серйозні порушення прав людини під час повстання в Бангладеш у липні/серпні 2024 року. Вона аналізує їхній досвід, пріоритети та бар'єри, пов'язані з правосуддям, відповідальністю та репараціями, щоб інформувати ініціативи з репарацій, орієнтовані на постраждалих, що відповідають міжнародним стандартам прав людини. Інформація в цьому брифінгу базується на інтерв'ю 2025 року з 80 постраждалими, проведених Bangladesh Legal Aid and Services Trust (BLAST) за допомогою інструментів ООН, адаптованих до Бангладеш. Інтерв'ю зафіксували потерпілі порушення, профілі постраждалих, пріоритети правосуддя та очікування щодо відшкодування.

Читати далі

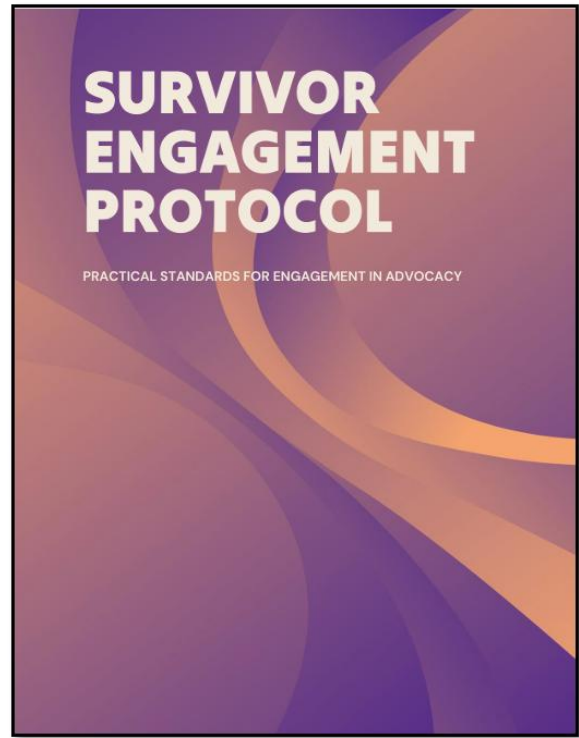

Протокол залучення постраждалих: практичні рекомендації для організацій та установ, які взаємодіють з постраждалими та постраждалими на заходах, конференціях, адвокаційних ініціативах, розвитку потенціалу та інших несудових просторах

Жіночі ініціативи за гендерну справедливість, Grace Agenda, Synergy for Justice, Tallawah Justice for Women

Існуючі рекомендації стосуються захисту постраждалих, документування та взаємодії з політикою. Однак існує практична прогалина у детальних оперативних керівництвах для участі у сферах адвокації та політики, орієнтованої на виживших людей. Цей протокол усуває цю прогалину, надаючи конкретні операційні стандарти та покрокові контрольні списки, що охоплюють логістичні, фінансові, безпекові та психосоціальні аспекти взаємодії — від початкового контакту до подорожей, компенсації, подальшого контролю та інституційної відповідальності. Зокрема, його Протокол визначає стандарти реагування на занепокоєння, які вижилі під час їхньої взаємодії з вашою організацією, рекомендації щодо усунення шкоди та способи посилення інституційного навчання.

[Читати далі](#)

Важливість рішень щодо прав людини: регіональні інсайти та найкращі практики впровадження в Африці

Інститут прав людини та розвитку в Африці (IHDR)

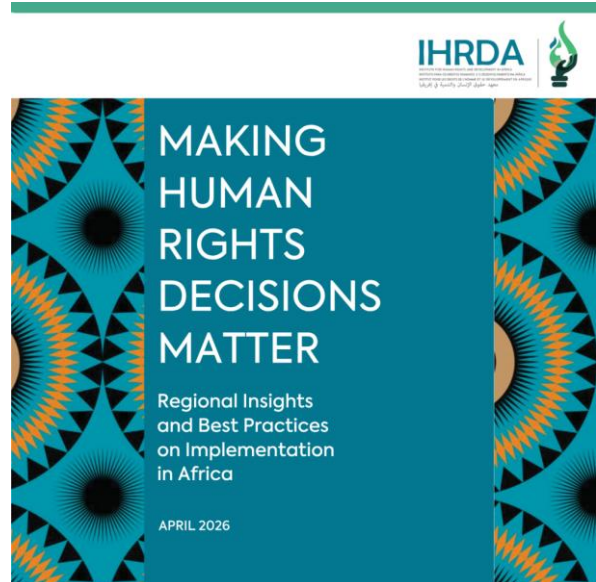
Цей звіт підкреслює стійкий розрив між рішеннями щодо прав людини та їх впровадженням по всій Африці. На основі консультацій із ключовими зацікавленими сторонами у період з 2023 по 2025 роки встановлено, що цей розрив відображає ширші провали в управлінні та підзвітності, включно з слабкою координацією, обмеженою політичною волею та слабким виконанням вимог. Виклики включають низьке виконання репарацій і обмежену підтримку жертв, тоді як громадянське суспільство залишається життєво важливим для просування відповідальності. Звіт закликає до посилення національних механізмів, правових реформ, посилення контролю та більш орієнтованих на жертв підходів, підкреслюючи, що рішення щодо прав людини мають значення лише тоді, коли вони покращують життя жертв.

Читати далі

Сирія: навчання на досвіді репарацій Іраку

Шерізан Мінвалла, Зої Паріс, Мустафа Хайд для Justice Info

Більше ніж через рік після падіння Башара аль-Асада залишається центральне питання: що переконає сирійців, що нова держава — це не просто той самий старий механізм у іншій формі? У постконфліктних ситуаціях легітимність формується, коли постраждалі можуть звертатися

до державних установ і отримувати гідне ставлення. Репарації лежать у центрі цього випробування.

Читати далі

ПОДІЇ

ВЕБІНАРИ: ВІДШКОДУВАННЯ НА ПРАКТИЦІ

СТРАТЕГІЧНИЙ СУДОВИЙ ПРОЦЕС: Оскарження тортур і захист інакомислення

© Al Jazeera English CC 2.0

UNITED AGAINST TORTURE

REDRESS
Ending torture, seeking justice for survivors

REDRESS IN PRACTICE
WEBINAR SERIES

STRATEGIC LITIGATION: CHALLENGING TORTURE AND DEFENDING DISSENT

26 MAY 2026
TUESDAY | 3:00 PM
CET

PANEL

Hossam Bahgat
Executive Director and Founder
Egyptian Initiative for Personal Rights

Raquel da Cruz Lima
Legal Reference Center Coordinator
Artigo 19

Tamar Oniani
Chairperson
Georgian Young Lawyers' Association
(GYLA)

MODERATOR

Ana Cutts Dougherty
Consultant Lawyer
REDRESS

French, Spanish, Arabic and Ukrainian
interpretations will be available

Register at redress.org/events | Livestreamed on [in](#) [f](#) [yt](#)

REDRESS проводить вебінар панельної дискусії для запуску [Casebook 2: Strategic Litigation - Challenging Torture and Defending Dissent](#), який підкреслює, як креативні юридичні стратегії використовуються у світі для виклику тортур, застосованих для придушення інакомислення. Завдяки конкретним кейс-стаді та експертним поглядам, вебінар дослідить вплив стратегічних судових процесів і поділиться практичними уроками для юристів, активістів та інших, хто займається антитортурною роботою. Він відбудеться 26 травня 2026 року о 15:00 за центральноєвропейським часом.

Серед спікерів:

- Хоссам Бахгат, Єгипетська ініціатива з особистих прав (EIPR), виконавчий директор і засновник
- Ракель да Крус Ліма, Artigo 19 років, координатор Центру юридичних довідок
- Тамар Оніані, Асоціація молодих юристів Грузії (GYLA), голова

Сесія завершиться інтерактивною сесією запитань і відповідей. Інтерпретація буде надана французькою, іспанською, арабською та українською мовами.

[ЗАРЕЄСТРУЙТЕСЯ ТУТ](#)

Ось кілька майбутніх заходів щодо стратегічних судових процесів проти тортур та інших пов'язаних тем, які можуть вас зацікавити.

Якщо ваша організація проводить захід і хоче поділитися ним із нашою спільнотою практики через цей інформаційний бюлетень або соціальні мережі REDRESS, будь ласка, надішліть деталі нашому юридичному офіцеру alejandro@redress.org.

Дякую, що прочитали, до наступного місяця!

Ознайомтеся з нашими попередніми випусками [ТУТ](#).

Якщо хтось надіслав вам цю розсилку, будь ласка, підпишіться [ТУТ](#).

Unit G01, 65 Glasshill Street SE1 0QR, London | info@redress.org
Want to change how you receive these emails?
You can [update your preferences](#) or [unsubscribe](#)